

Notat

Sagsnr./Dok.nr. 2017-052123 / 2017-052123-13

Læring og pædagogik

Skoleforvaltningen
Godthåbsgade 8
9400 Nørresundby

09-11-2017

Init.: KNK

Bilag 1 - Notat om hovedelementerne i 'Aftale om bedre veje til uddannelse og job' oktober 2017

Målgruppen

Ifølge aftalen er der tale om en meget bred målgruppe: "Unge under 25 år uden en ungdomsuddannelse. Unge der har brug for en afklaring og et kompetenceløft i forbindelse med deres fremtidige uddannelses- og beskæftigelsesvej".

Både STU forløb (Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse) og TAMU forløb (Trænings skolens arbejdsmarkedsuddannelser) og enkelte andre tilbud er uden for FGU, men ellers er der tale om at alle forberedende aktiviteter, der er brug for i "spændet fra grundskolen til start og gennemførelse af en ungdomsuddannelse", skal foregå på en FGU (Forberedende Grunduddannelse) skole.

Det betyder at unge under 25 der nu er på produktionsskole Erhvervsgrunduddannelsen (EGU), Kombineret ungdomsuddannelse (KUU), Almen voksenuddannelse (AVU), Forberedende voksenuddannelse (FVU) eller Ordblinde undervisning fremover vil skulle gå på en FGU skole. Omfattet er også forløb der består af disse undervisningsdele, f.eks. nogle af de forberedelsesforløb der i dag laves som et samarbejde mellem f.eks. TECH COLLEGE og Voksenuddannelsescentrene (VUC).

Når målgruppens størrelse skal vurderes, skal man tage højde for at de unge typisk vil starte på FGU lige efter grundskolen eller måske efter nogle afbrud på ungdomsuddannelserne. Det er derfor interessant at se på hvor mange der i f.eks. 16-20 års alderen er inden for målgruppen. Når FGU har kørt nogle år, vil der næppe være mange 21-25 årige der starter, da de skulle være startet på FGU som "helt unge".

Når de er færdige med FGU og starter på en ungdomsuddannelse (som er planen) er de ude "af systemet". Nogle vil sikkert derefter vende tilbage til jobcentersystemet og nogle vil efter afbrud af en ungdomsuddannelse have "opbrugt" deres FGU-tid og vil derfor også henvende sig i jobcentersystemet med henblik på uddannelseshjælp.

Men hovedvejen skal være, at Den kommunale ungeindsats" målgruppevurderer" de unge til FGU så hurtigt som muligt efter grundskolen, får dem forberedt til ungdomsuddannelse som de starter på og gennemfører. Derfor vil vi forvente et langt lavere antal der med tiden er i jobcentersystemet uden ungdomsuddannelse.

Forberedende Grunduddannelse FGU

Med reformen etableres en forberedende grunduddannelse (FGU) til unge under 25 år der har brug for forudgående faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. FGU erstatter en række af de nuværende forberedende tilbud, som integreres i FGU. Konkret drejer det sig om følgende:

- Produktionsskolerne
- Kombineret ungdomsuddannelse (KUU)
- Erhvervsgrunduddannelsen (EGU)

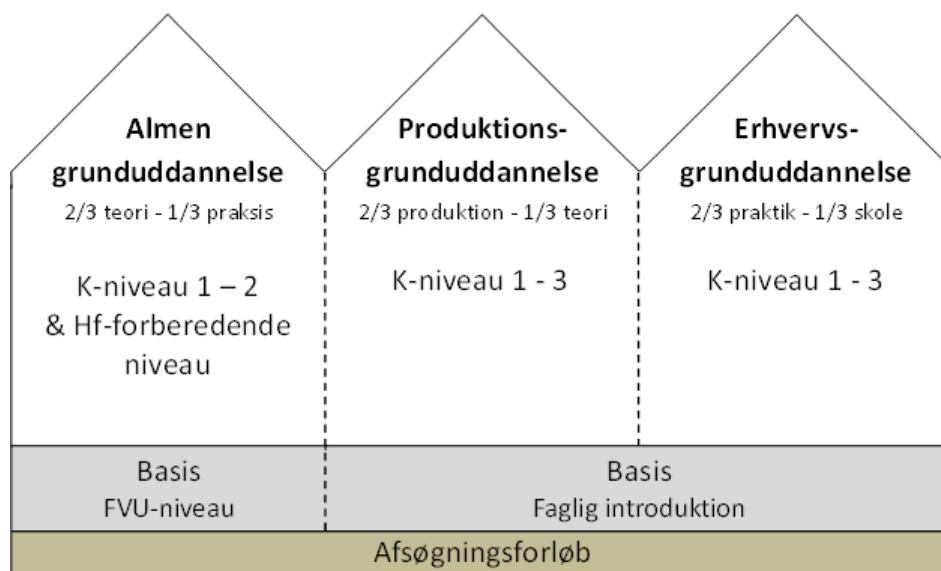
Derudover integreres følgende i FGU:

- Almen voksenuddannelse (AVU)
- Ordblindeundervisning for voksne

- Forberedende voksenundervisning (FVU)

Den nye uddannelse tager udgangspunkt i produktionsskolernes særlige pædagogik kombineret med de almenfaglige elementer fra VUC. Uddannelsen struktureres om hold- og arbejdsfællesskaber. Samtidigt skal skolerne have fokus på at skabe et attraktivt socialt liv for de unge. Det sociale liv kan også understøttes ved en madordning på skolen, for eksempel som en del af produktionen fra skolens eventuelle køkkenværksted, samt en trivselspolitik, der blandt andet kan indeholde aktiviteter for forebyggelse af og opfølgning på mobning, herunder krænkende adfærd på de sociale medier.

FGU bliver bestået af 3 spor, som er skitseret i figuren herunder:

- Almen grunduddannelse
Almen grunduddannelse er undervisning i almene fag for eksempel dansk, matematik, engelsk, samfundsfag og naturfag, som vi i dag kender det fra især VUC. Sporet henvender sig primært til unge, der ønsker at kvalificere sig til en erhvervsuddannelse eller hf, evt. andre gymnasiale uddannelser.
- Produktionsgrunduddannelsen
Produktionsgrunduddannelsen er værkstedsundervisning, som vi i dag kender det fra især produktionsskolerne. Sporet henvender sig primært til unge, som har en praktisk læringstilgang. Formålet for sporet er senere overgang til en erhvervsuddannelse eller ufaglært beskæftigelse på et kvalificeret grundlag.
- Erhvervsgrunduddannelsen
Erhvervsgrunduddannelsen er aftalebaseret praktik. Sporet henvender sig primært til unge, der ønsker beskæftigelse og eventuelt at fortsætte i en erhvervsuddannelse. Ca. som EGU i dag. En afsluttet FGU på dette spor, giver adgang til dimittendrettigheder på samme måde som for egu i dag. UU koordinerer i dag EGU, finder praktik og skole mm.

Opbygning af FGU

Hvert uddannelsesspor indeholder et basisniveau og to til tre efterfølgende niveauer svarende til hhv. niveau 1, 2 og 3 i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring. Med niveau 2 opnås kompetence til at fortsætte i en ungdomsuddannelse. For både produktionsgrunduddannelsen og erhvervsgrunduddannelsen giver niveau 3 kompetence til at fortsætte i beskæftigelse på kvalificeret grundlag.

- Afsøgningsforløb

Den unges FGU-forløb kan indledes med et afsøgningsforløb, der kan vare op til to uger. Her kan den unge få erfaringer med forskellige fagområder og blive realkompetencevurderet. Et afsøgningsforløb kan danne grundlag for den endelige vurdering af, hvorvidt den unge skal optages på uddannelsen.

- Basisniveauet
Undervisning på grundlæggende niveau i dansk og matematik svarende til det faglige niveau i FVU, introduktion til sporet samt eventuelle valgfag. Der er løbende optag på basisniveauet, max. 20 uger.
- De efterfølgende niveauer
Retter sig mod de enkelte slutmål inden for uddannelsessporet. For almen grunduddannelse praksisrettet undervisning i almene fag, der skal gøre den unge klar til en erhvervsuddannelse eller en hf. Der er optag to gange om året. Det faglige indhold i de øvrige niveauer i produktionsgrunduddannelsen og erhvervsgrunduddannelsen bygges op inden for faglige temaer, der afspejler den lokale erhvervsstruktur, og hvor der er gode beskæftigelsesmuligheder. Egu-elever vil være i praktik 2/3 af tiden i FGU.

Varighed

Varigheden af den enkelte unges forløb tager udgangspunkt i en vurdering af den unges faglige, personlige og sociale forudsætninger samt det mål der er fastlagt i den unges uddannelsesplan. Den samlede varighed af uddannelsen kan normalt ikke overstige to år. For mange unge forventes varigheden af et forløb dog at være væsentligt kortere end to år, da der i FGU forholdsvist hurtigt vil kunne finde en afklaring og forberedelse sted, som sætter den unge i stand til at fortsætte i andet ordinært forløb – eksempelvis ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Mulighed for forlængelse. Kommunerne vil have mulighed for at forlænge et FGU-forløb ud over to år, såfremt kommunen vurderer, at dette er hensigtsmæssigt. I givet fald skal institutionen opkræve betaling af kommunen efter reglerne i lov om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m. (Betalingsloven).

Specialpædagogisk støtte og ordblindeundervisning

For elever med særlige behov for eksempel ordblindhed, psykiske eller fysiske vanskeligheder, udviklingsforstyrrelser og syns- og hørenedsættelse vil der være adgang til specialpædagogisk støtte og ordblindeundervisning i alle spor.

Forsørgelse

Elever i FGU modtager økonomisk støtte, mens de er i FGU. Ydelsen til elever på 18 år og derover er på 2.631 kr. per måned til hjemmeboende og på 6.106 kr. per måned til udeboende (2017-niveauer) svarende til niveauerne for uddannelseshjælp til uddannelsesparate. Ydelsen til elever under 18 år er 1.516 kr. per måned (2017-niveau) svarende til niveauet for produktionskoleydelsen til elever under 18 år.

Sammenhængende kommunal ungeindsats

Ungeindsatsen i kommunerne skal have det fulde ansvar for at gøre alle unge parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Mange kommuner har allerede i dag erfaringer med at sammentænke ungeindsatser, for eksempel UU's opgaver og jobcenterindsatserne. Med forslaget om en sammenhængende kommunal ungeindsats understøttes denne organisering. Det understreges samtidig, at det er den enkelte kommune, der beslutter, hvordan den kommunale ungeindsats skal organiseres.

Der skal ske en koordinering af den samlede ungeindsats i den enkelte kommune på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Kommunerne får en række redskaber til at løfte ansvaret, herunder kompetence til at målgruppevurdere til den nye FGU, samt til at lave én samlet uddannelsesplan, uddannelsespålæg og forløbsplan. Initiativet indebærer, at kravet om, at kommunens uddannelsesvejledning skal ske i regi af Ungdommens Uddannelsesvejledning, fjernes.

Aalborg Kommune skal bl.a. selv at afgøre, hvordan Ungdommens Uddannelsesvejlednings funktioner videreføres. Uddannelses- og erhvervsvejledning, som tager afsæt i UU's opgaveportefølje, vil fortsat skulle varetages af personer, der har en uddannelses- og erhvervsvejlederuddannelse, eller som kan dokumentere et tilsvarende vejledningsfagligt kompetenceniveau. Kommunerne har dog fortsat pligt til at opretholde en fagprofessionel uddannelses- og erhvervsvejledning, der er uafhængig af sektor- og institutionsinteresser.

Kommunal ungeindsats – Opgaver

Den kommunale ungeindsats skal varetage følgende opgaver:

- Ungdommens Uddannelsesvejlednings eksisterende funktioner og opgaver, der knytter an til uddannelses- og erhvervsvejledning i grundskolen og 10. klasse, herunder introduktionskurser i 8. klasse, uddannelsesparathedsvurderinger, brobygning etc., herunder også vejledningsindsatsen i forhold til elever på frie grundskoler, videreføres i samme omfang som i dag.
- Monitorering, vejledning etc. af 15-17-åriges pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse mv., som videreføres.
- Angivelse af kendt behov for SPS¹, pædagogisk-psykologisk rådgivning og misbrugsindsats omkring tilblivelsen og realiseringen af den unges uddannelsesplan.
- Udarbejdelse af uddannelsesplan og uddannelsespålæg med den unge med henblik på, at den unge bliver forankret i uddannelse eller opnår fast tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Koordinering af opsøgende funktioner i forhold til virksomhedspraktikker, herunder koordinering med praktikker i grundskolen, egu mv. (uddybet nedenfor).
- Jobcentrenes eksisterende funktioner og opgaver over for de unge.
- Vedligeholdelse og ajourføring af Ungedatabasen med henblik på at sikre et aktuelt grundlag for arbejdet i den kommunale ungeindsats og en ensartet registrering nationalt.
- Koordination af tildeling af en kontaktperson, herunder sammentænkning med øvrige støttekontaktpersoner, sagsbehandlere etc., så den unge primært har én kontaktperson i kommunen.

Den kommunale ungeindsats omfatter koordinering af følgende nye ansvarsområder og funktioner:

- I dag har kommunerne pligt til at vejlede de unge, der ikke er i kontakt med jobcentret. Det foreslås, at den kommunale ungeindsats gennem opsøgende og opfølgende indsats skal tilbyde unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse vejledning om uddannelse og erhverv.
- Det indebærer, at den kommunale ungeindsats har et særligt ansvar for de unge i overgangen mellem tilbud, så det sikres, at der hele tiden følges op på, at den unge er på vej mod uddannelse eller job.
- Fremover kan denne indsats suppleres med afklaringsforløb, og den unge skal motiveres til at komme i gang og/eller fastholdes i uddannelse/beskæftigelse.
- Kommunernes pligt til at følge unge under 25, der ikke er i uddannelse eller beskæftigelse, omfatter også unge, der har afsluttet FGU, og som derfor skal følges indtil de er forankret i uddannelse eller har fast tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Målgruppevurdering til FGU.
- Angivelse af kendt behov for SPS og indarbejdelse af dette i den unges uddannelsesplan.

Tildeling af en kontaktperson

Unge, der af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere instanser, skal tilknyttes én gennemgående kontaktperson, der følger den unge i overgangene og støtter den unge frem mod og fastholdelse i en ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Det er op til den enkelte kommune at afgøre, hvordan kontaktpersonordningen etableres med bagvedliggende understøttende funktioner og opgaver. Det afgørende er, at den unge oplever at have én kontaktperson.

Det er centralt, at det er en voksen, som tør være en autoritet, der kan sætte sig ind i den unges perspektiv, og som hele tiden har for øje, at indsatsen skal bidrage til at gøre den unge selvhjulpne. Det

¹ Specialpædagogisk støtte (SPS) skal sikre, at elever og studerende med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse kan gennemføre uddannelsen.

er den kommunale ungeindsats beslutter, hvilke unge der skal have tilknyttet en kontaktperson. Det vil være muligt at få en kontaktperson fra 8. klasse. Kontaktpersoner, der er udpeget af den kommunale ungeindsats, skal være myndige og godkendt af kommunen, herunder med indhentning af straffeattest, børneattester, vurdering af demokratiforståelse etc.

Den gennemgående kontaktperson skal som udgangspunkt være forankret i den kommunale ungeindsats og skal kunne trække på alle støttefaglighederne dér. Der kan være tale om en uddannelsesvejleder eller anden ressourceperson ansat i kommunen eller den kommunale ungeindsats, der får det som særskilt ansvar. Det kan også være en person med tilknytning til FGU eller civilsamfundet.

Kontaktpersonen skal så vidt muligt være gennemgående og følge den unge gennem det samlede forløb og bistå den unge og evt. forældrene i forhold til den unges behov ved løbende kontakt med offentlige myndigheder og sagsbehandling. Kontaktpersonen skal afløse de punktvisse mentorrelationer, som den unge kan møde i den kommunale forvaltning samt i uddannelses- og vejledningssystemet.